

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z JEZYKA POLSKIEGO DLA KLAS IV-VIII**

Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Jana Pawła II w Węgrowie

ROK SZKOLNY 2017/2018

I. Przepisy ogólne

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego dla klas IV-VIII opracowane zostały na podstawie:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. z 2007r. nr 83, poz.562 póź. zm.).
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 września 2002 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2002r. nr 51, poz.4582 z póź. zm.).
3. Wewnątrzszkolnego Oceniania.
4. Aktualnie obowiązujących w szkole programów nauczania języka polskiego.

II. Zakres oceniania

Systematycznemu ocenianiu podlegają:

- a) wiadomości;
- b) umiejętności;
- c) zaangażowanie ucznia.

III. Cele Przedmiotowych Systemów Oceniania

1. Ocenianie przedmiotowe ma na celu:
 - a) poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
 - b) pomoc uczniowi w planowaniu pracy i rozwoju,
 - c) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
 - d) informowanie na bieżąco rodziców (prawnych opiekunów) o postępach ich dzieci, trudnościach oraz specjalnych uzdolnieniach,
 - e) umożliwienie nauczycielowi doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej,
 - f) dostarczenie informacji o możliwościach poprawy oceny.
2. Ocenianie przedmiotowe obejmuje:
 - a) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich uczniów i rodziców,
 - b) bieżące ocenianie,
 - c) klasyfikowanie śródroczne, roczne, końcowe,
 - d) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych zgodnie z WO.

IV. Ocenianie i klasyfikowanie uczniów

1. Uczniowie oceniani są według skali określonej w przepisach ogólnych Wewnątrzszkolnego Oceniania.
2. Oceny bieżące, klasyfikacyjne: śródroczne, roczne z języka polskiego w klasach IV-VI ustala się w stopniach wg skali:

- stopień celujący	– 6
- stopień bardzo dobry	– 5
- stopień dobry	– 4
- stopień dostateczny	– 3
- stopień dopuszczający	– 2
- stopień niedostateczny	– 1

3. Oceny są jawne.
4. Do dziennika wpisuje się każdą ocenę.
5. Na wniosek ucznia lub jego rodziców nauczyciel pisemnie uzasadnia ustaloną ocenę z pracy klasowej.

V. Ogólne kryteria ocen z języka polskiego

Ocena celująca

Uczeń:

- a) samodzielnie i sprawnie posługuje się wiedzą;

- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- c) czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi interpretować teksty przewidziane w programie;
- d) potrafi przygotować twórczą i oryginalną recytację, inscenizację;
- e) w mowie i piśmie posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem;
- f) poprawnie stosuje reguły ortograficzne nawet w trudnych wyrazach;
- g) systematycznie odrabia prace domowe i zadania dodatkowe;
- h) estetycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy (ma kompletne notatki i prace domowe poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, gramatycznym i merytorycznym);
- i) dokładnie zna treść lektur;
- j) aktywnie uczestniczy w lekcji i zajęciach pozalekcyjnych związanych z językiem polskim;
- k) wykonuje prace dodatkowe;
- l) osiąga sukcesy w konkursach z języka polskiego na szczeblu co najmniej szkolnym.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- a) w wyczerpującym stopniu opanował materiał przewidziany w programie;
- b) samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje problemy i ćwiczenia;
- c) czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, dokonuje ich samodzielnej interpretacji;
- d) przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje i inscenizacje;
- e) wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny;
- f) aktywnie uczestniczy w lekcji;
- g) systematycznie odrabia prace domowe i często wykonuje prace nieobowiązkowe;
- h) sporadycznie popełnia błędy ortograficzne;
- i) dokładnie zna treść lektur;
- j) estetycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy (ma kompletne notatki i prace domowe poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, gramatycznym i merytorycznym).

Ocena dobra:

Uczeń:

- a) w zakresie wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki;
- b) samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, trudniejsze z pomocą nauczyciela;
- c) czyta ze zrozumieniem, samodzielnie potrafi znaleźć w tekście potrzebne informacje;
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych i stylistycznych;
- e) stosuje reguły ortograficzne, popełnia niewiele błędów;
- f) bierze czynny udział w lekcji;
- g) systematycznie odrabia prace domowe, czasem także nieobowiązkowe;
- h) zeszyt prowadzi w miarę starannie, ma kompletne notatki i prace domowe;
- i) zna treść lektur.

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- a) posiada podstawowe wiadomości przewidziane programem, choć jego wiedza jest fragmentaryczna, ma problemy z samodzielnym jej wykorzystaniem;
- b) trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- c) Czyta w wolnym tempie teksty literackie, interpretuje je z pomocą nauczyciela;
- d) wypowiada się dość poprawnie, choć zasób jego słownictwa nie jest bogaty, nie popełnia rażących błędów językowych;
- e) sporadycznie zabiera głos na lekcji;
- f) odrabia obowiązkowe prace domowe;
- g) musi posiadać zeszyt przedmiotowy;
- h) zna treść lektur.

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- a) ma duże braki w wiedzy;
- b) nawet proste zadania i ćwiczenia wykonuje przy pomocy nauczyciela;
- c) nie potrafi samodzielnie przeczytać ze zrozumieniem tekstu literackiego;
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań;
- e) nie jest aktywny na lekcji, ale wykazuje chęć do pracy;
- f) często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej;
- g) niesystematycznie prowadzi zeszyt.

Ocena niedostateczna:

Uczeń:

- a) nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w posiadanej wiedzy;
- b) nie potrafi wykonać zadania nawet przy pomocy nauczyciela;
- c) nie umie przeczytać samodzielnie tekstu literackiego;
- d) nie jest aktywny w czasie zajęć.

V. Sprawdzanie poziomu wiadomości i umiejętności uczniów

1. Na ocenę śródroczną, roczną z języka polskiego składają się oceny różnych form aktywności ucznia. Oceniane są:

- a) sprawdziany wiedzy i umiejętności podsumowujące rozdział podręcznika,
- b) sprawdziany gramatyczne,
- c) pisemne formy wypowiedzi (prace stylistyczne),
- d) kartkówki,
- e) krótkie testy ze znajomości lektur,
- f) dyktanda,
- g) prace domowe,
- h) technika czytania, rozumienie tekstu,
- i) odpowiedzi ustne,
- j) aktywność na lekcji,
- k) ćwiczenia i zadania wykonywane w klasie, praca w grupach i indywidualna,
- l) wygłaszanie tekstów z pamięci,
- m) zeszyt przedmiotowy,
- n) wytwory pracy ucznia, dodatkowe prace dla chętnych,
- o) udział w konkursach i olimpiadach.

VII. Zasady organizowania i oceniania pracy ucznia na lekcji języka polskiego

1. **Sprawdzian** jest formą sprawdzania wiadomości i umiejętności z kilku lekcji wprowadzających nowy materiał i jest zapowiadany przez nauczyciela z tygodniowym wyprzedzeniem.

- a) Sprawdzian trwa godzinę lekcyjną.
- b) Uczniowie znają zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności oraz kryteria oceniania.
- a) Oceny ze sprawdzianów wpisywane są do dziennika lekcyjnego kolorem czerwonym.
- b) Punkty uzyskane ze sprawdzianów, kartkówek przeliczane są na stopnie według skali:

100 % - celujący
99% -90% - bardzo dobry
89% - 70% - dobry
69% - 50% - dostateczny
49% - 30% - dopuszczający
29% - 0% - niedostateczny

2. **Kartkówka** obejmuje treści edukacyjne i umiejętności z 1-3 ostatnich lekcji, trwa 10 – 15 minut.
 - a) Kartkówka nie musi być zapowiadana, jeśli obejmuje materiał z ostatniej lekcji
 - b) Zgłoszenie nieprzygotowania przed rozpoczęciem lekcji zwalnia z pisanja kartkówki niezapowiedzianej.
 - c) Kartkówka zapowiedziana obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji.
3. **Krótkie testy ze znajomości omawianych lektur** (10 -15 minut), które są zapowiedziane trzy dni przed ich napisaniem.

4. **Pisemne formy wypowiedzi (prace stylistyczne).**

Schemat punktowania

Treść 0-3 pkt

Ocenie podlega:

- zgodność z tematem i jego rozwinięcie;
- dobór treści (twórczy lub odtwórczy, formułowanie wniosków, samodzielność i oryginalność sądów);

Styl 1pkt - konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi.

Ocenie podlega:

- właściwa realizacja formy wypowiedzi (lub jej stosowne dobranie);
- kompozycja wypowiedzi, logiczne uporządkowanie treści z zachowaniem proporcji, spójność tekstu;
- trójdzielna kompozycja (wyróżnienie akapitów);

Język 1pkt - dopuszczalne 4 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne frazeologiczne).

Oceniany jest:

Ortografia 1pkt - dopuszczalne 2 błędy ortograficzne.

Interpunkcja 1pkt - dopuszczalne 3 błędy interpunkcyjne

Praca pisemna jest oceniana w skali „1” – „6”.

Za pracę nie na temat uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez względu na pozostałe walory pracy.

W zależności od liczby uzyskanych punktów uczeń otrzymuje następujące oceny:

- 7 pkt - celujący (100%)
- 6 pkt - bardzo dobry (85%)
- 5 pkt - dobry (71%)
- 4-3pkt- dostateczny (43%)
- 2 pkt - dopuszczający (27%)
- 1 pkt - niedostateczny (14%)

Dyktando

- a) Znajomość zasad ortografii i stosowanie ich w praktyce sprawdzane są poprzez dyktanda, testy ortograficzne, teksty z lukami.
- b) Dyktanda sprawdzające oceniane są według następujących kryteriów:
 - 0 błędów – celujący
 - 1 błąd – bardzo dobry
 - 2-3 błędy – dobry
 - 4-5 błędów – dostateczny
 - 6-7 błędów – dopuszczający
 - 8 błędów – niedostateczny
- c) Trzy błędy interpunkcyjne traktuje się jako jeden błąd ortograficzny.
- d) Wyróżnia się błędy podstawowe i błędy drugiego rzędu.

Błędy podstawowe (zasadnicze, rażące) dotyczą zasad pisowni wyrazów z :

- ó – u,
- rz- ż,
- h- ch,
- „nie” z poznanymi częściami mowy,

- wielkich liter,
- pisowni łącznej przyimka z rzeczownikiem lub inną częścią mowy deklinującą się,
- pisowni zakończeń rzeczowników – i, - ii, - ij.

Błędy drugiego rzędu dotyczą pozostałych zasad.

- 3 błędy drugiego rzędu to 1 błąd podstawowy.

e) Uczniom posiadającym odpowiednie orzeczenie poradni pedagogiczno – psychologicznej obniżane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami tej poradni.

5. Recytacja

- Uczeń przygotowuje recytację utworu poetyckiego lub fragmentu prozy.
- Termin recytacji zależy od stopnia trudności utworu oraz możliwości ucznia i nie może być krótszy niż dwa dni.
- Kryteria oceny recytacji:
 - opanowanie pamięciowe tekstu,
 - dykcja, artykulacja,
 - tempo recytacji (dostosowanie do sytuacji lirycznej),
 - siła i barwa głosu,
 - wyrazistość, ekspresja, nastrój,
 - postawa, mimika.

6. Wypowiedzi ustne

- Kryteria oceny wypowiedzi ustnych:
 - wypowiedź wiąże się z zadaniem tematem,
 - spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi,
 - płynność opowiadania,
 - rozwinięcie wypowiedzi w ramach określonej koncepcji ucznia,
 - wyraźne mówienie,
 - przestrzeganie poprawności językowej,
 - dostosowanie sposobu mówienia do sytuacji opowiadania.

7. Praca na lekcji

- Uczeń za aktywny udział w lekcji może otrzymać ocenę celującą, bardzo dobrą i dobrą.

8. Prace domowe

- Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych oraz przestrzeganie terminu i sposobu ich wykonania.
- Nauczyciel ma prawo wpisać brak pracy domowej w zeszytcie ucznia.
- Za pracę domową ściągniętą z internetu lub innych źródeł uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

9. Prowadzenie i ocena zeszytów przedmiotowych

- Uczeń ma obowiązek systematycznie i starannie prowadzić zeszyt do języka polskiego oraz uzupełniać ćwiczenia do nauki o języku.
- Przy ocenie zeszytu brane są pod uwagę: kompletność notatek, ich poprawność merytoryczna, estetyka oraz poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
- W przypadku pojawienia się dużej ilości rażących błędów lub nieczytelnego pisma, nieznanego uzasadnienia psychologicznego (dysleksja, dysortografia, dysgrafia), nauczyciel może zlecić przepisanie lub ponowne napisanie notatki, dodatkowe ćwiczenia ortograficzne w zeszytcie lub inny rodzaj poprawy.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek w zeszytcie, ćwiczeniach za czas nieobecności w szkole.

10. Przygotowanie ucznia do lekcji

- Uczeń ma obowiązek systematycznie przygotowywać się do zajęć.

- b) Uczeń ma prawo trzy razy w okresie być nieprzygotowany do lekcji, np. brak pracy domowej pisemnej i ustnej, brak zeszytu i podręczników. Nieprzygotowanie jest zobowiązany zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.
- c) Czwarte i kolejne nieprzygotowanie do lekcji skutkuje uwagą wpisaną do zeszytu wychowawcy.
- d) Uczeń ma prawo do jawności oceniania oraz poprawy oceny (w ustalony przez nauczyciela sposób).

11. Prace dodatkowe

- a) Uczeń może wykonać prace dodatkowe (w ustalonym przez nauczyciela terminie).

VIII. Sposoby poprawiania prac pisemnych:

- a) Uczeń ma prawo do poprawy oceny z pracy klasowej, sprawdzianu w terminie uzgodnionym z nauczycielem, ale nie dłuższym niż 2 tygodnie od oddania przez nauczyciela ocenionych prac.
- b) Uczeń nieobecny na pracy klasowej lub sprawdzianie z powodu uzasadnionej nieobecności może napisać zaległe prace pisemne w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- c) Uczeń poprawia tylko raz daną pracę klasową, a pod uwagę brana jest ocena korzystniejsza dla ucznia.
- d) Sprawdzone i ocenione prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania jest udostępniana uczniowi lub jego rodzicom do końca roku szkolnego.

IX. Kryteria oceniania uczniów dyslektycznych, z ryzykiem dysleksji lub innymi specyficznymi trudnościami w uczeniu się posiadających opinie poradni psychologiczno – pedagogicznej.

1. Nie ocenia się głośnego czytania ucznia przy całej klasie, umiejętność tę w miarę możliwości sprawdza nauczyciel indywidualnie.
2. Kontroluje się stopień zrozumienia samodzielnie czytanych przez ucznia poleceń.
3. Sprawdzanie wiadomości ogranicza się do krótkich partii materiału.
4. W ocenie prac pisemnych uwzględnia się wartości merytoryczne, rozumiane jako: stopień opanowania umiejętności lub wiedzy i sposób jej przekazania (zrozumienie tematu, znajomość opisywanych zagadnień, kompozycja, komunikatywność – mimo błędów językowych, zamykanie myśli w granicach zdania, wypowiedź logicznie uporządkowana mimo błędów ortograficznych, graficznych i interpunkcyjnych).
5. Formy sprawdzania i oceniania postępów w zakresie ortografii mają charakter dyktand z komentarzem, okienkiem ortograficznym, pisaniem z pamięci i innych ćwiczeń ortograficznych.
6. W zeszytach przedmiotowych nie ocenia się estetyki pisma.
7. Wymagana jest znajomość lektur.
8. Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna uzależniona jest od postępów w nauce, zaangażowania i systematyczności w pracy.

X. Kryteria pracy i zasady oceniania uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego

- a) Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim realizują tę samą podstawę programową, co ich sprawni rówieśnicy. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.
- b) W przypadku ucznia z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim nauczyciel skupia się na dalszym rozwijaniu sprawności językowych, w tym kształtowaniu złożonych struktur gramatycznych oraz budowaniem dłuższych wypowiedzi powiązanych w logiczną całość. Dostosowuje się formy i metody pracy z zastosowaniem ułatwień: odpowiednim doбором tekstów, ograniczeniem pojęć koniecznych do zapamiętania na Recz ich zastosowania, praktyczny walor wypowiedzi pisemnych, modyfikacja tematyki wypowiedzi ustnych.
- c) Ocenę z przedmiotu ustala nauczyciel prowadzący. Podstawą oceniania jest położenie akcentu na ocenę wkładu pracy i zaangażowania a nie poziom wiadomości czy umiejętności.

XI. Ustalanie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej

- a) Przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel uwzględnia postępy ucznia.
- b) Informacje o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych z języka polskiego przekazuje wychowawca klasy na zebraniu z rodzicami na 14 dni przed radą klasyfikacyjną.

- c) Ocena śródroczną i roczną wystawia nauczyciel języka polskiego najpóźniej na 7 dni przed posiedzeniem rady klasyfikacyjnej i przekazuje informację o ocenie uczniowi.
- d) Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych przez ucznia.

XII. Warunki i tryb uzyskania oceny wyższej od przewidzianej

- a) Uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły jeśli uznają, że ocena z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa.
- b) Zastrzeżenia mogą być zgłoszone w ciągu 7 dni po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych.
- c) W przypadku stwierdzenia przez dyrektora, że ocena została ustalona niezgodnie z przepisami, powołuje on komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej oraz ustnej.
- d) Termin egzaminu uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami/ prawnymi opiekunami.
- e) W skład komisji, w przypadku oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych wchodzi:
 - dyrektor szkoły lub inna osoba zajmująca stanowisko kierownicze- przewodniczący,
 - nauczyciel prowadzący dane zajęcia,
 - dwóch nauczycieli z danej lub innej szkoły tego samego typu, prowadzących takie same zajęcia edukacyjne.
- f) Egzamin sprawdzający składa się z części ustnej (30 minut) i pisemnej (60 minut) i jest przeprowadzany wg wymagań na daną ocenę, obejmuje treści programowe z całego roku szkolnego.
- g) Ustalona przez komisję ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych nie może być niższa niż ocena ustalona wcześniej.
- h) Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna.

XIII. Zasady klasyfikowania laureatów konkursów polonistycznych określa się następująco:

- a) finalista konkursu polonistycznego etapu co najmniej powiatowego otrzymuje ocenę celującą na koniec roku.
- b) finalista szkolnego konkursu polonistycznego otrzymuje cząstkową ocenę celującą

XIV. Formy informowania rodziców

- a) Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego (nie później niż do końca września) informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych: sposobach sprawdzania osiągnięć i kryteriach oraz warunkach i trybie uzyskiwania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu.
- b) Informacja zwrotna o wynikach diagnozy wstępnej i sprawdzianów przekazywana jest rodzicom w trakcie rozmów indywidualnych na zebraniach.
- c) Fakt zapoznania się uczniów z przedmiotowymi zasadami oceniania zostaje odnotowany zapisem w zeszytach uczniów oraz zapisem w dzienniku lekcyjnym.
- d) Wszystkie oceny są jawne i wystawiane według ustalonych kryteriów.
- e) O uzyskanych ocenach uczeń jest informowany na bieżąco.

Inne postanowienia

- W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, również nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
- Nie ocenia się ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej i do trzech dni po dłuższej nieobecności w szkole.
- Za odmowę pracy na lekcji (nie wykonywanie poleceń nauczyciela) uczeń może otrzymać ocenę niedostateczną.

XV. Ewaluacja PSO

- a) Ewaluacja dokumentu jest dokonywana po każdej klasyfikacji rocznej przez zespół nauczycieli języka polskiego.